

<i>Od Autora</i>	5
----------------------------	---

Część pierwsza

REKOMPOZYCJA MOZAIKI SPOŁECZNEJ

Materiały do charakterystyki ludzi polskiego świata naukowego w XIX i początkach XX w.	17
--	----

Materiały i metoda opracowania * Charakterystyka uczonych poszczególnych dziedzin nauki * Pochodzenie społeczne * Skład zawodowy * Udział uczonych w życiu społecznym i politycznym

Inteligencja a pracownicy umysłowi	58
--	----

Pracownicy umysłowi — problem społeczeństw uprzemysłowionych * Cechy społeczne inteligencji i cechy społeczne pracowników umysłowych * Socjologiczna problematyka inteligencji * Socjologiczna problematyka pracowników biurowych

Struktura inteligencji w Polsce	78
---	----

Znaczenie nazwy „inteligencja” * Współcześnie spotykane definicje inteligencji * Próba klasyfikacji definicji inteligencji * Próba klasyfikacji systemów różnicowania inteligencji * Próba ustalenia w liczbach struktury inteligencji polskiej * Kategorie graniczne między inteligencją a innymi warstwami * Zagadnienie wewnętrznej więzi w warstwie inteligencji

Mitologizacja intelektualistów	123
Zmieniające się definicje * Mitologizacja intelektualistów	
Funkcje inteligencji we współczesnych społeczeństwach . .	154
Robotnicy	176
Zagadnienia zmian w składzie społecznym klasy robotniczej * Proces integracji klasy robotniczej * Wskaźniki integracji * Proces tworzenia się klasowych instytucji władzy	
Założenia i zagadnienia badań nad klasą robotniczą . . .	184
Rola chłopów w rozwoju społeczeństwa polskiego . . .	203
Chłopi i socjalizm	214
Przykład Jana Wantuły	218

Część druga

PRZEMYSŁ — SPOŁECZEŃSTWO — OSOBOWOŚĆ

Społeczne mechanizmy wpływu uprzemysłowienia . . .	229
Społeczne skutki maszynizacji pracy * Nowe formy organizacyjne * Nowe formy życia zbiorowego * Społeczne konsekwencje wzrostu i zróżnicowania potrzeb	
Społeczne warunki i społeczne skutki postępu technicznego .	245
Przedsiębiorstwo w procesach uprzemysłowienia	252
Schemat analizy zależności między przedsiębiorstwem przemysłowym i społeczeństwem	278
Przedsiębiorstwo przemysłowe * Społeczność * Schemat analizy wzajemnych zależności	
Osobowość ludzka w procesie powstawania społeczeństwa socjalistycznego	293
Zastane typy osobowości istniejące w społeczeństwie polskim * Wzór osobowości człowieka socjalistycznego * Ideał wychowawczy socjalizmu wobec zastanych	

wzorów osobowości * Teoretyczne możliwości wychowania nowych typów osobowości * Instytucje i osobowość * Doniosłość funkcjonowania instytucji politycznych i ekonomicznych

Część trzecia

ZAGADNIENIA POLITYKI I ROZWOJU SZKÓŁ WYŻSZYCH

O ustalenie polityki wobec nauki	335
Zagadnienie zwiększenia efektywności wpływu nauki na rozwój społeczeństwa	344

Kilka przypomnień o istocie nauki * Ogólne mechanizmy wpływu nauki na społeczeństwo * Ogólne warunki intensyfikacji wpływu nauki na społeczeństwo * Analiza powiązań społecznych procesów powstawania i zastosowań nauki * Niewykorzystywanie zasobu wiedzy

Zadania uniwersytetów w perspektywie planu 15-letniego .	364
Niektóre aspekty planowania w szkolnictwie wyższym . .	376
Pojęcie efektywności wyższego wykształcenia	394
Socjalistyczna koncepcja uniwersytetu	399
Gospodarowanie zasobami zdolności	411
Zagadnienia organizowania zespołów pracy naukowej i kierowania nimi	421

Część czwarta

REFLEKSJE NAD CZASEM TERAŹNIEJSZYM

Uwagi o teoretycznych założeniach planowania kultury .	431
--	-----

Definicja kultury a planowanie aktywności kulturalnej * Funkcja kultury w życiu społeczeństwa * Czynniki kształtujące aktywność kulturalną

O środowisku twórczym Łodzi	440
Społeczny koszt pomyłek	452
Rozróbka i wykańczanie	458

Asekuranctwo i wygodnictwo	464
O biurokracji rzeczowo	468
Naród świętujący	472
Mieszkanie	476
Refleksje nad planowaniem życia społecznego	481

C z ę ś ć p i ą t a

R O Z W A Ż A N I A O M E T O D Z I E

Interpretacja i rozumienie ludzkiego zachowania	499
<p style="padding-left: 40px;">Empiryczna podstawa zdań o związkach społecznych * Znaczenie ludzkich zachowań * Znaczenie społeczne * Interpretacja zachowań * Interpretacje socjologicz- ne * Rozumienie zachowań</p>	
Epistemologiczne zagadnienia socjologii	519
Socjologia, ideologia i technika społeczna	522
Zagadnienia metodologii badań społecznych w niektórych pracach Marksa i Engelsa	545
<p style="padding-left: 40px;">Sformułowanie teorii materializmu historycznego * Rzut oka na stan badań społecznych w pierwszej po- łowie XIX wieku * Przełom dokonany w badaniach społecznych przez Marksa i Engelsa — Studium En- gelsa o położeniu klasy robotniczej w Anglii * „Zwier- ciadło społeczeństwa” * Projekt badań społecznych przedstawiony przez Marksa I Międzynarodówce * An- kieta robotnicza opracowana przez Marksa * Wnioski</p>	
Humanizm i nauki humanistyczne	597
<p style="padding-left: 40px;">Znaczenie terminu „humanizm” * Nauki humani- styczne * Humanizm i nauki humanistyczne * Huma- nizm a rozwój cywilizacji technicznej i zadania nauk humanistycznych</p>	
Metoda biograficzna	615
<p style="padding-left: 40px;">Pojawienie się metody * Ogólna charakterystyka me- tody * Definicja dokumentów biograficznych * Sposo- by zdobywania dokumentów osobistych * Metody opracowania i wykorzystania dokumentów biogra-</p>	

ficznych * Zarzuty wysuwane przeciwko metodzie biograficznej * Zalety metody dokumentów osobistych

Dyskusyjne zagadnienia metodologiczne współczesnej socjologii polskiej 650

Zagadnienia ontologiczne * Zagadnienia epistemologiczne * Zagadnienia terminologiczne * Zagadnienia adekwatności metody * Inne możliwości systematyzacji zagadnień do dyskusji

Socjologia, socjotechnika, prawo i administracja 668

Od teorii socjologicznej do dyrektyw socjotechnicznych * Prawo jako narzędzie kierowania społeczeństwem * Od socjotechniki do formułowania przepisów prawa * Socjotechnika przez administrację

Literatura i socjologia 687

Kategorie opisu socjologicznego 703

Publicystyka i nauka 708

O pojęciu środowiska 713

Wspólne cele socjologii i polska szkoła narodowa 727

Nawrót teorii ewolucji 747

